

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	КУЛЬТУРА ПОСТМОДЕРНУ
Освітньо-професійна програма	ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»
Рівень вищої освіти	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
зі спеціальності	В12 КУЛЬТУРОЛОГІЯ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВО
Статус дисципліни	ВИБІРКОВА
Мова викладання	УКРАЇНСЬКА
Кількість ЄКТС	4/120
Навчальний рік	2026-2027
Структура дисципліни	<i>денна форма:</i> контактні години – 34 год. (лекційні), 34 год. (практичні), модульний контроль – 10 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 42 год.
Форма семестрового контролю	Залік
Графік (терміни) вивчення дисципліни	4 курс, 7 семестр
Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни	<p><u>Інтегральна компетентність:</u> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів культурології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><u>Загальні компетентності (ЗК):</u></p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК7. Здатність працювати автономно.</p>

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

СК2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

СК3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

СК4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

СК5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

СК8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

СК9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

СК10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

СК11. Здатність організувати культурні події, використовуючи сучасні методи та технології.

СК12. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації.

*Очікувані
результати
навчання*

ПРН1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілій спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.

ПРН2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації.

ПРН4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь їх актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та

характеристики.

ПРН8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.

ПРН9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.

ПРН10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів,

визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.

ПРН12. Обґрунтовувати, розробляти та реалізовувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.

ПРН13. Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.

ПРН14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефхівцями.

Анотація: Навчальна дисципліна «Культура постмодерну» викладається з метою окреслення пов'язаних з парадигмою постмодерністського світобачення філософських і культурологічних проблем та набуття навичок аналізу виявів постмодернізму у культурі. Серед завдань курсу: оволодіти теоретичним матеріалом основних понять постмодерністської культури; розглянути напрямки постмодерністського мистецтва з точки зору постмодерністської філософії; з'ясувати особливості формування ідентичності у добу постмодерну; окреслити основні характеристики постмодерністського проекту культури, що протиставлений модерністському і трансформується у метамодерністський проект.

МОДУЛЬ 1

КУЛЬТУРА ПОСТМОДЕРНУ ЯК ФІЛОСОФСЬКИЙ ПРОЄКТ

Тема 1.1. Результат кризи західного суспільства: поява терміну «постмодерн» у наукових працях

Тема 1.2. Основні поняття постмодерністської культури (реконструкція, симулякр, дискурс, децентрація, інтертекстуальність, ризома, інтерсуб'єктивність)

Тема 1.3. Роль постмодерністської філософії у виникненні культури постмодерну

Тема 1.4. Проблема мультикультуралізму у культурі постмодерну
Модульний контроль

МОДУЛЬ 2

ОСНОВНА ПРОБЛЕМАТИКА КУЛЬТУРИ ПОСТМОДЕРНУ

Тема 2.1. Значення суб'єктивності для культури постмодерну у працях М. Фуко

Тема 2.2. Роль культурних відмінностей у філософії Бірмінгемської школи

Тема 2.3. Свобода в культурі постмодерну: до постановки проблеми

Тема 2.4. Постмодерністські концепції культури, семіотики і медіа

*Анотація. Зміст
дисципліни*

	<p><i>Модульний контроль</i></p> <p style="text-align: center;">МОДУЛЬ 3 ІДЕНТИЧНІСТЬ У КУЛЬТУРІ ПОСТМОДЕРНУ</p> <p>Тема 3.1. Особливості формування колоніальної і постколоніальної ідентичності Тема 3.2. Раса, гендер, нація як соціокультурні конструкції Тема 3.3. Репрезентація культурного Іншого у культурі постмодерну Тема 3.4. Проблема пошуку власної національної ідентичності у добу постмодерну <i>Модульний контроль</i></p> <p style="text-align: center;">МОДУЛЬ 4 ПОСТМОДЕРНІЗМ: КУЛЬТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕПОХИ</p> <p>Тема 4.1. Основні аспекти естетики постмодерну Тема 4.2. Постмодерн у літературі Тема 4.3. Постмодерн у візуальному мистецтві Тема 4.4. Культура метамодерну як результат трансформацій постмодерну <i>Модульний контроль</i></p>
<p><i>Система оцінювання</i></p>	<p>Форми контролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> Оцінювання роботи під час семінарських занять – максимум 60 балів за 17 занять (від 0 до 5 балів за кожен тему семінарського заняття залежно від вміння ставити проблему, розглядати шляхи її розв’язання, майстерності аналізу та інтерпретації, здатності до експериментів і використання наукових методів дослідження). Самостійна робота – максимум 22 бали за 17 тем (від 0 до 3 балів за самостійне опрацювання теми, залежно від розуміння проблеми, логічності викладу матеріалу, вміння застосовувати культурологічні підходи). Модульний контроль – максимум 10 балів за 5 модульних контролів (від 0 до 2 балів залежно від виконання поставленого завдання). Залік – максимум 8 балів (залежно від рівня реалізації здобувачем мети і завдань курсу). <p>Шкала оцінювання: За національною диференційованою шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». За шкалою ECTS: A 90-100, B 82-89, C 74-81, D 64-73, E 60-63, FX 35-59, F 1-34</p>
<p><i>Академічна доброчесність</i></p>	<p>Всі учасники освітнього процесу дотримуються політики доброчесності і сприяють функціонуванню ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.</p>
<p><i>Рекомендовані джерела:</i></p>	<p>Публікації науково-педагогічного працівника за темою дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> Соболевська С. О. Взаємозв’язок сучасних технологій, економічної і культурної складової у діяльності аматорського театру. <i>Humanistic expertise as a strategy for developing the future</i>

- culture* : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. P. 257–270.
2. Соболевська С. О. Значення аматорського театру у процесах ціннісного самовираження та саморозвитку особистості самодіяльного актора. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Київ: Міленіум, 2016. Вип. XXXVII. С. 103–111/
  3. Соболевська С. О. Культуротворча функція українського аматорського театру (кінець ХХ – початок ХХІ століття): дис. ... канд. культурології: 26.00.01 – теорія та історія культури. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 225 с.
  4. Соболевська С. О. Образ народної та авторської ляльки в культуротворчому і дизайнерському аспектах. *Українознавство: наук. журнал*. Київ: НДІУ, 2024. №2 (91). С.57–65.
  5. Соболевська С. О. Особливості використання ляльки як антропоморфної метафори. *Світ наукових досліджень*: збірник наукових публікацій міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (29-30 вересня 2022 р.). Тернопіль, Переворськ: ФОП Шпак В. Б., 2022. Вип. 12. С. 194-195.
  6. Соболевська С. О. Роль народної та авторської ляльки у міжкультурній комунікації. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. Київ, 2023. №3. С. 27–31.
  7. Соболевська С. О. Роль режисера аматорського театру у полікультурному просторі. *Spheres of Culture : Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies*. Lublin, 2016. Volume XV. P. 470–477.

Основна:

1. Абрамович М. Пройти крізь стіни / пер. Олександр Михед. Київ: Видавництво ArtHuss, 2018. 440 с.
2. Берджер Дж. Як ми бачимо / пер. Ярослава Стріха. Харків: IST Publishing, 2020.
3. Бондарчук Т. В. Постмодернізм: до питання аналізу дефініції. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка та Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль-Київ, 2006. № 2 (17). С. 32-37.
4. Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. Київ: Літера ЛТД, 2006. 480 с.
5. Лук'янець В.С. Наука в інтер'єрі постмодерну. *Філософська думка*. 2005. № 1. С. 3-22
6. Козловський П. Постмодерна культура: суспільно-культурні наслідки технічного розвитку. *Сучасна зарубіжна філософія*. Київ, 1996. С. 213-294.
7. Куцепал С.В. Модерн та постмодерн: опозиція чи спадковість. *Актуальні проблеми духовності*: зб. наук. праць. 2009. Вип. 10. С. 3-13.
8. Могильний А. Культура і особистість. Київ: Вища школа, 2002. 303 с.

9. Фройд З. Невпокій в культурі / Зигмунд Фройд; пер. з нім. Юрко Прохасько. Львів: Видавництво «Апріорі», 2021. 120 с.
10. Яковенко М. Л. Трансформації естетичного в традиції постмодернізму. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2012. № 49. С. 88-95.
11. Derrida G. La carte postale: De Socrate a Freud et au-deta. Paris: Aubier - Flammarion, 1980.
12. Derrida G. La voix et phnomne. Introduction au problme du signe dans la phnomnology de Husserl. Paris, 1967.
13. James A. Holstein and Jaber F. Gubrium. The Self We Live By: Narrative Identity in a Postmodern World. New York: Oxford University Press, 2000. 268 pp.

Додаткова:

1. Агеєва В. Чи буде постмодерн золотим віком класики? Література+, № 2. 2002. с.4-5.
2. Адорно Т. Теорія естетики / пер. з нім. П. Таращук. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002, 518 с.
3. Артеменко А., Бобловський О. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.
4. Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. К., 2001.
5. Джеймс. Л. Мас-медіа, комунікація, культура: Глобальний підхід / Д. Лалл; пер. О. Гриценко [та ін.]; ред. О. Г. Гриценко. Київ : К.І.С., 2002. 264 с.
6. Кузнєцова Т. Психологія культури (психолого-філософський аналіз): курс лекцій / Т. В. Кузнєцова; Міжрегіональна академія управління персоналом. КИЇВ: МАУП, 2006. 152 с.
7. Культура в сучасних трансформаційних процесах: монографія. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2011. 395 с.
8. Матвієнко І. С. Автор, текст, дискурс: філософські розвідки Мішеля Фуко/Мультиверсум. Філософський альманах. 2016. Випуск 3–4 (151–152). С. 81-86.
9. Теклюк А.І. Раціональність, наука і постмодернізм. *Постмодерн: переоцінка цінностей*. Зб. наук. праць. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2001. С. 288-303.
10. Цехмістро І. Постмодернізм і реляційний холізм у сучасній філософії науки. *Сучасність*. 1998. № 9. С. 91-100.
11. Wain Keneth. The Learning Society in a Postmodern World: The Education Crisis. New York: Peter Lang Publishing, 2004. 223 pp.

Матеріально-технічне, лабораторне, програмне забезпечення дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення: Ноутбук або комп'ютер з мікрофоном, колонками та веб-камерою, мережа Інтернет

Програмне забезпечення для виконання практичних завдань: Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint)

Аудиторні, семінарські та практичні заняття офлайн: м. Київ, вул. Лаврська, 9, корп. 7, аудиторія 205

Дистанційні/змішані заняття на платформі Classroom (Google)
Доступ до освітнього онлайн середовища відбувається виключно через особистий обліковий запис здобувача НАКККіМ, який

	<p>закінчується @dakkkim.edu.ua</p> <p>Освітнє онлайн середовище доступне здобувачу від першого дня початку навчального семестру до завершення заліково-екзаменаційної сесії.</p> <p>Доступ до освітнього онлайн середовища за посиланням: .....</p>
<i>Гарант ОПП</i>	<p>Освітньо-професійна програма «КУЛЬТУРОЛОГІЯ»</p> <p>Гарант ОПП Гавеля Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри гуманітарних дисциплін https://nakkkim.edu.ua/images/Instytuty/in_prakt_kulturolohii/kaf_kreat_ind/bakalavr/OPP_Kulturologia_V12_modernizovana.pdf</p>
<i>Розробник си­ла­бу­су навчальної дисципліни</i>	<p>Світлана Олександрівна СОБОЛЄВСЬКА, кандидат культурології, доцент кафедри гуманітарних дисциплін</p>
<i>Зворотній зв'язок</i>	<p>Зауваження, пропозиції та рекомендації до навчальної дисципліни можна подати через Google form</p>
<i>Кафедра</i>	<p>Тел. кафедри гуманітарних дисциплін: +38 (044) 288-80-46</p> <p>Адреса: м. Київ, 01015, вул. Лаврська, 9, корпус 11, каб. 106</p> <p>E-mail кафедри: languages@nakkkim.edu.ua</p> <p><u>Посилання</u> на сторінку кафедри на сайті Академії https://nakkkim.edu.ua/instituti/navchalno-naukovi-institut-praktychnoi-kulturolohii-ta-artmenedzhmentu/kafedra-psykholohii-ta-humanitarnykh-dystsyplin</p>

Викладач дисципліни

Самоаналіз відповідності показникам діяльності науково-педагогічного працівника

С. О. Соболевської за посиланням

https://nakkkim.edu.ua/images/Instytuty/in_prakt_kulturolohii/Kaf_psykh/Samoanaliz_Sobolevska.pdf

**Світлана Олександрівна
СОБОЛЄВСЬКА**

доцент кафедри гуманітарних дисциплін,
кандидат культурології (2021)

E-mail: s.sobolevska@dakkkim.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-5361-7085>